



**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

§. An peccatum dictum, vt dubium debeat iterum, cessante dubio, dici vt
certum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

cata dubia intelliguntur iam inclusa in priori membro diuisionis.

74. Quartò obijcitur: qui dubitat de præcepto, non obligatur: ergo qui dubitat de peccato commissio, non obligatur præcepto confessionis. Respondetur cum Thoma Sanchez ubi supra, in præsentia non dubitari de præcepto: Nam præceptum est confitendi peccata certa, & dubia: Vnde qui scit se habere peccata dubia, non dubitat de præcepto, licet dubitet de peccatis.

75. Vltimò obijcitur; in dubio, an casus sit reſeruat, non tenetur pœnitens adire ſuperiorem: ergo qui dubitat, an peccatum ſit mortale, non debet adire confeſſarium pro abſolutione, eadem enim videtur eſſe ratio. Respondetur, quidquid ſit de antecedenti, quod aliqui non concedunt negando confeſſentiam, quia reſeruat peccati, cum ſit lex pœnalis, & ablatio poteſtatis intelligitur ſtrictè de iis ſolum delictis quæ ſunt ſimpliciter talia; homicidium autem non eſt ſimpliciter talia; ſed ſecundum quid. At verò lex confeſſionis non eſt reſeruat, aut ablatio poteſtatis; ſed potiùs communicatio poteſtatis, qua Chriſtus poteſtatem, quam ipſe habebat circa peccata communicauit Apoſtoliſ, tanquam ſuis vicariis, vt loco ipſius in eius tribunali ſederent. Sicut ſi Episcopopus relinqueret Vicarium cum facultate, & poteſtate eadem, quam ipſe habet, intelligeretur etiam relictus ad peccata dubia, & ſubditi deberent ad illum recurrere, ſicut ad Episcopopum. Cum ergo homines antea deberent recurrere ad Chriſtum pro peccatis etiam dubiis, vt ſupra diximus; eodem modo debent recurrere ad eius Vicarios: nam confeſſio iuriſdictionis, & poteſtatis eſt reſ fauorabilis, & latè interpretanda, vt latè probat Thom. Sanchez lib. 8. de matrimonio diſputat. 2. quare Chriſtus communicans ſuam poteſtatem Apoſtoli� circa peccata, intelligitur communicaffe illam plenè etiam circa peccata dubia: ſicut erat in Chriſto; per hoc enim nulli auferbat poteſtatem, ſicut auferitur per reſeruationem, ſed potiùs excommunicabat ſuam de nouo.

76. Dices, legem illam partim eſſe fauorabilem, quatenus dat poteſtatem ſacerdotibus remittendi peccata, & vt ſic extendendam eſſe etiam ad peccata dubia; partim verò eſſe odioſam, quatenus obligat ſubditos ad confeſſionem peccati, & vt ſic reſtringendam eſſe ad peccata non dubia, quæ ſola ſunt ſimpliciter, & abſolutè peccata. Sed contra, quia in hoc Sacramento ſi ſermo ſit de peccato capaci retentionis, non minùs extenditur poteſtas retinendi, quàm poteſtas remittendi: de eiſdem enim peccatis dixit Chriſtus: *Quorum remiſeritis peccata, remittuntur, & quorum retinueritis, retenta erunt*: Nam licet peccata venialia poſſint à ſacerdote remitti, & non poſſint retineri; hoc prouenit ex incapacitate materiæ, quia ſcilicet peccatum veniale non poteſt retineri, cum non ſit obligatio petendi veniam ipſius in hac vita. In hoc autem Sacramento non fuit impoſita obligatio circa nouam materiã, ſed circa eandem, circa quam erat obligatio recurringendi ad tribunal Dei in hac vita pro venia peccati, ſubſtitutum fuit tribunal Sacerdotum, quibus ſicut per illa verba datur poteſtas remittendi plena extenſiue, qualis eſt in Chriſto, ſic datur poteſtas retinendi: Ergo ſicut erat obligatio recurringendi ad tribunal Dei, & Chriſti pro venia peccati dubij, ſine quo reſuſu retineretur illud peccatum in æternum, ſic erit eadem obligatio recurringendi ad tribunal Sacerdotis, nullum enim peccatum retentionis capax remittitur Chriſtianis, niſi per clauſes Eccleſiæ in re, vel

in voto, vt conſtat ex omnibus Theologis, nec poterant verba Chriſti abſque ingenti æquiuocatione aliter intelligi, ita vt daret poteſtatem remittendi omnia, remittendi autem non ea omnia, etianiſi eſſent capacia retentionis, ſed ſolum aliqua.

§. 4. An peccatum dictum vt dubium, debeat iterum ceſſante dubio dici vt certum.

77. Circa hoc tamen occurrit quaſtio practica, an ille, qui confeſſus eſt aliquod peccatum dubium, vt dubium, & poſtea facta maiori diligentia, recordatur certò illius peccati, debeat confiteri illud, vt certum, an verò ſufficiat confeſſio præterita. Certum eſt, ſi pœnitens eſt contra confeſſus fuiſſet illud, vt certum, & poſtea incipit dubitare de illo, non teneri iterum confiteri illud, vt dubium, ſicut qui accuſauit ſe decem peccatis, ſi poſtea comperiat fuiſſe ſola ſex, non tenetur iterum confiteri, & accuſare ſe de ſolis ſex. Quando verò confeſſus eſt illud, vt dubium, & poſtea comperit eſſe certum, debere iterum explicari in confeſſione, vt certum, docet Thom. Sanchez lib. 1. in decalogum, cap. 10. n. 69. Turrianus de pœnitentiã quaſt. 9. art. 2. diſputatione 29. dubio 6. Diana 2. tom. tract. 4. reſolutione 91. & alij. Ratio eſt, quia ſi ab initio conſtaret peccatum illud, vt certum, deberet, vt certum explicari, obligatio autem illa tunc per accideſ ceſſauit propter ignorantiam & dubium, quod erat: ergo ceſſante illo impedimento dubij vel ignorantie, redit obligatio confitendi peccatum certum, vt certum, quæ priùs per accideſ fuerat impedita.

78. Contra hanc doctrinam, & eius rationem vigere videtur grauior doctrina alia multorum, qui dicunt, quando pœnitens non potens determinare numerum certum peccatorum, confitetur numerum veriſimilem, verbi gratia, *peierani decies plus, minusve*: ſi poſtea recordetur, ſe peieraſſe duodecim vicibus, non oportere id confiteri, quia illa verba *plus, minusve* complectuntur ad minus illa duo petiuria. Quod docent communiter plures, & graues Auctores, Suarez in præſenti diſp. 22. ſect. 5. num. 38. Vaquez in præſenti quaſt. 91. art. 1. dub. 6. Coninch. in præſenti diſputatione 7. de integritate confeſſ. dub. 7. num. 62. Vega in ſumma 1. part. capite 63. caſu 22. Petrus Ledelma in ſumma tom. 1. cap. 17. Villalobos in ſumma tom. 1. tract. 9. dub. 33. Soto in quarto diſtinct. 18. quaſtione 2. art. 4. Sa verbo confeſſio, num. 32. & alij. Ex hoc autem caſu argumentum difficile deſumitur contra priorem caſum de peccato dubio; quia ille, qui dicit, ſe peieraſſe, decies, *plus, minusve*, non dicit, vt certum vnde decimum petiurium, ſed vt dubium: & tamen ſi poſtea recordatur, quod vnde decim, vel duodecim vicibus peierauit, non tenetur dicere iterum, tanquam certum illud vnde decimum, vel duodecimum peccatum quod priùs ſub dubio dixerat: ergo neque etianiſi vnicum petiurium in dubio confeſſus fuiſſet, deberet poſtea certior factus illud vt certum confiteri: cur enim magis vnum quàm vnde decimum debet confiteri, quando vtrumque cum æquali dubio dixit; & poſtea de vtroque æqualem habet certitudinem? Quod argumentum viget amplius poteſt, quia ſi res attentè conſideretur, non ſolum dicitur in prædicto caſu ſub dubio peccatum vnde decimum, vel duodecimum, ſed etiam ipſummet peccatum decimum. Nam qui dicit, ſe peccaſſe decies *plus, minusve*, non affirmat pro certo, ſe peccaſſe decies, ſed relinquit ſub dubio, an fue- rint peccata pauciora, & per conſequens non di-

cit peccatum decimum, vt certum, sed vt dubium; & tamen iuxta prædictos Auctores, etiam si postea recorderetur determinatè, & certò, quod fuerunt decem, non tenetur illa iterum confiteri: ergo sicut peccatum decimum dictum sub dubio non debet iterum dici, vt certum, sic nec peccatum primum dictum sub dubio debet postea explicari, vt certum, quando iam penitens illius certò recorderetur.

Non inuenio apud Auctores solutionem huius difficultatis, quæ (vt verum fatear) apud me tanti ponderis est, vt iuxta sententiam illam supra relata dicentem, peccata dicta, vt dubia postea confitenda, vt certa, quando iam certa sunt, vt satisfiat Christi præcepto, consequenter dicendum censent, quodcumque peccatum, quod solum, vt dubium explicatum est, debere postea explicari, vt certum, quando certò postea cognoscitur, atque adeo eum, qui dicit, se peccasse decies, plus minusve, si postea recorderetur certò, quod fuerint vnde decem: debet id, vt certum confiteri, si recorderetur certò, quod fuerint decem, debere id etiam confiteri, quia prius non solum peccatum vnde decimum, sed etiam decimum dixerat sub dubio: ergo si iam scit certò se commisisse vnde decimum, vel decimum, debet illud, vt certum confiteri, nam sicut si à principio certò sciret se decies peccasse, non potuisset dicere decies, plus minusve; quia hæc verba significant incertitudinem, & dubium de decimo peccato; si postea cessante illo dubio, ratione cuius excusabatur ab explicando absolute, & vt certo illo peccato, debet illud iam absolute, & certò explicare. Hæc, vt dixi, mihi videntur consequenter dicenda iuxta doctrinam illam, quia illi Theologi docent, peccatum dictum, vt dubium, ablatum postea dubio, debere, vt certum explicari; & ideo fortasse P. Gaspar Hurtado de Sacramentis disp. 9. de penit. difficul. 5. cum dixisset eum, qui confiteatur, se fornicatum fuisse decem vicibus, paulò plus, minusve, & postea recorderetur se aliis vicibus fornicatum fuisse, quæ illo priori numero comprehendi poterant, non teneri illas vices de nouo confiteri; statim limitat illam doctrinam, & subiungit, id verum esse, quando penitens, stante adhuc illa noua memoria posset adhuc cum veritate dicere, & iudicare, se decies fornicatum paulò plus, minusve; secus verò dicendum, si tunc penitens non posset id iudicare, siue quia iam nouit certum, & determinatum numerum, verbi gratia, se duodecim vicibus fornicatum; siue quia non posset iam dicere se decem vicibus, plus, minusve fornicatum, sed duodecim vicibus, plus, minusve; & addit rationem, quia sicut si à principio certò constaret penitenti, se duodecim vicibus determinatè peccasse, aut iudicaret, se duodecim vicibus paulò plus, vel minus peccasse, teneretur ita confiteri; Sic etiam teneretur post confessionem factam. Ita ille auctor, quod mihi, vt dixi, apparet magis consequenter dici ad illam aliam sententiam.

Quare vel ita consequenter dicendum est, vel esset neganda illa doctrina, quæ supponitur, & quam Thom. Sanchez, & Turrianus tradunt, quod peccatum dictum, vt dubium, debeat postea iterum dici, quando comperimus, fuisse certum, quæ quidem ex hoc, & ex aliis capitibus non parum difficile est: Primum, quia hæc doctrina, vt vidimus, aperte videtur repugnare cum illa alia communi fere omnium, quod explicatio numero confuso, plus minusve, vigesimo, verbi gratia, postea licet constet certò fuisse viginti duo, non debeant illa duo iterum in confessione dici: & tamen certum est, non solum illa duo, sed etiam ipsum vigesimum

& decimum nouum, non fuisse prius dicta, vt certa, sed sub dubio: ergo iuxta communem Theologorum sensum, & iuxta fidelium praxim, non debemus iterum, vt centum confiteri illud peccatum, quod prius sub aliquo dubio confessi fuimus: nec enim apparet, quomodo hæc praxis communis posset cum illa alia doctrina stare. Et quidem argumentum, quo Turrianus loco citato vtitur, planè procedit etiam in hoc casu. Ille enim sic arguit, quia scilicet peccatum explicandum est in confessione ne pro- vt est in conscientia penitentis: prædictum autem peccatum iam est in conscientia penitentis, vt certum, quia ratione non erat subiectum clauibus, sed solum, vt dubium est: ergo adest obligatio manifestandi illud in confessione. Hoc, inquam, argumentum eodem modo procedit in illo alio casu: nam quando se accusat aliquis de viginti periculis, plus minusve, tunc vigesimum primum, vel secundum, iam est in conscientia penitentis, vt certum, quia ratione non erat subiectum clauibus, sed solum vt dubium; Ergo erit obligatio illud manifestandi, vt certum in confessione, & quidquid ad hunc casum responderis, poteris ad primum respondere.

Confirmatur, quia quod illud peccatum dicatur cum aliis, vel seorsim, parum videtur referre. Pone enim, quod dicat, accuso me de decem periculis certis, & tursus de alio dubio: tunc iam seorsim se accusat de isto vndecimo: Idem autem est, si dicat accuso me decem plus, minusve, quia tunc etiam de aliquibus se accusat, vt certis, & de aliis, vt dubiis: Ergo idem in vtroque casu dicendum est.

Secundò, eidem doctrinæ obstare videtur alia praxis communis fidelium, qui in pueritia rudiores magis grosso modo confitentur; rustici etiam minus subtiliter declarant numerum peccatorum, eorum tamen confessiones non esse postea ex necessitate repetendas, dicunt graues Doctores, & praxis ita obseruat: quia nimirum confessarius, qui statum, & conditionem talium hominum nouit ex tali modo confitendi cognoscit numerum confusum, quantum iuxta eorum capacitatem explicari potest, & ita habet notitiam sufficientem. Si autem superior doctrina vera esset, deberemus postea eiusmodi iuvenes obligare ad repetendas confessiones illas factas in pueritia, & rusticos etiam quando magis instructi sunt, quia sub illa confusione negari non potest, quod plura peccata dixerunt, non vt determinatè certa, quæ modo diligenti examine certa inuenissent. Quis tamen hoc onus imponat confessariis? Dicendum ergo est illa peccata sufficienter iam fuisse ad clauas deducta, neque esse obligationem illa iterum deducendi.

Tertiò à simili argui potest: quia si aliquis dubius de excommunicatione, censura, irregularitate, voto, &c. petat ad cautelam absolutionem, vel dispensationem, & ea obtenta postea comperiat, censuram, aut vinculum fuisse certò contractum: non indiget noua absolutione, vel dispensatione: quia ad hoc ipsum data fuit prior absolutio, vel dispensatio, vt si vinculum fuit verè contractum, dissoluatur: Ergo si postea comperit vinculum fuisse verè contractum, eo ipso comperit, positam fuisse conditionem, sub qua absolutio, vel dispensatio data fuerat, atque ideo illam transisse in absolutam, & habuisse suum effectum, quare non indiget noua absolutione, aut dispensatione: Ergo hoc ipsum de peccato dicendum est, quando aliquis proponit illud pro vt est in sua conscientia sub ratione dubij, non indigere postea noua absolutione, cum fuerit absolutus sub conditione, si verum peccatum

peccatum fuit. Imò ipse Sanchez *lib. 4. in decalogum cap. 44. num. 10.* aperte fatetur; quod si aliquis in dubio de voto castitatis emissio petat eius dispensationem ab Episcopo (quia in eius sententia votum dubium non est reservatum) dispensatio valet, ita ut licet postea constet votum fuisse certum, non indigeat alia dispensatione, quod idem de absolutione ab excommunicatione, vel à casu reservato dubio dicemus *infra disp. 20. sect. 2.*

84. Vnde quartò possumus à priori arguere: quia quando es confessus peccatum ut dubium, si fuit verum peccatum, absolutio cadit supra illud, & non quidem indirectè, sed directè: qui ad hoc ipsum illud confiteris, ut absoluaris ab illo: & probatur clarè quia in aliquo casu teneris illud solum confiteri, & dare pro materia absolutionis, si aliud non haberes: ergo tunc Sacerdos absoluit directè ab illo peccato, absoluit autem directè sub conditione implicita, nempe si fuit peccatum: si enim peccatum non fuit, non absoluit directè, vel indirectè ab illo: ergo si fuit verum peccatum, absolueris directè ab illo: ergo licet postea constet certò, fuisse peccatum, non debes iterum ad iudicium illud deferre. Ad quid enim; non certè ad absolutionem directam obtinendam; quia iam directè absolutus es ab illo. Neque etiam, ut des notitiam certam illius Confessario: nam notitia talis debet tota esse in ordine ad absolutionem, quia tamen iam non indiges, cum sis directè absolutus: & quia aliquin sufficeret dare illam notitiam etiam extra Sacramentum, cum non ordinetur ad absolutionem. Repugnat ergo, quod absolutionem directam obtinueris toties peccati, & quod adhuc sit obligatio deferendi iterum illud idem peccatum ad iudicem pro obtinenda absolutione.

85. Confirmatur, & explicatur, quia tota obligatio confitendi peccata continetur in illa potestate *relinendi*, quam Sacerdotes accipiunt: retinent autem, quæ non solvunt, & quandiu retinent, est obligatio deferendi peccata ad eos, ut solvant: sed postquam Sacerdos solvit directè, in quantum potuit aliquod peccatum, si fortè peccatum erat; iam non videtur illud retinere, cum soluerit; ergo cessat obligatio illud confitendi, cum iam non sit peccatum retentum, sed directè solutum.

86. Obijcies primò, hæc argumenta nimium probare: quia sequitur, quod etiam si aliquis dixerit peccatum, non ut dubium, sed ut possibile, & petat eius absolutionem ad cautelam, postea sciens, se illud peccatum revera commisisse, non tenebitur illud confiteri. Probatum sequela ex dictis: quia si petat aliquis à Pontifice dispensationem cuiuscunque irregularitatis, si fortè contraxerit, licet nec dubium habeat de aliqua; obtenta hac dispensatione, non indiget postea nova petitione; etiam si postea comperiat, quod aliquam irregularitatem revera contraxerat: quod idem de censura dici debet: ergo si exemplum est ad rem idem deberet dici in peccatis; atque adeo si aliquis se accusat solum sub conditione de peccatis, si illa contraxerit, non debet postea illa confiteri, licet prius, nec ut dubiè illa dixerit.

Responderi posset, idem argumentum fieri posse contra illum alium casum, qui ab omnibus recipitur: nam si aliquis se accuset de viginti periuriis, & addit, si fortè plura commissi, quod ego non scio, de omnibus me accuso, hic certè non excusatur ab aliis viginti confitendis, quæ postea illius memoriæ occurrant; & tamen quando sub dubio se accusavit de illis dicens, accuso me de quindecim certis, & dubito an fuerit maior numerus usque ad viginti, conceditur absolutus directè ab illis, & non

indigere nova illorum confessione. Responderetur ergo ad obiectionem negando sequelam. Ratio autem discriminis est clara: quia Pontifex potest sub conditione tollere irregularitatem, & similia vincula, etiam non præcedente accusatione; At verò Sacerdos in Sacramento non potest tollere directè vincula peccatorum, etiam sub conditione, nisi ut iudex, & præcedente accusatione: ille autem, qui solum proponit, ut possibilia, nullo modo accusat, ut constat: ergo non subdit iudicio, aut potestati Sacerdotis, sicut subijcit, qui proponit ea, ut dubia, & propterea sunt in conscientia ipsius penitentis.

Secundò obijcies: peccata debent manifestari, propterea sunt in conscientia penitentis: sed hoc peccatum in conscientia penitentis iam non est dubium, sed certum; ergo debet manifestari, ut certum. Hoc argumentum quod fuit fundamentum Turriani, vidimus probare, quod etiam peccatum vigesimum primum, cognitum postea ut certum debet confiteri de novo penitens qui confessus est viginti, *plus, minusve*, quia iam illud peccatum est certum in conscientia penitentis. Omnes ergo debent respondere, peccatum debere aliquando manifestari, propterea est in conscientia penitentis solum quando manifestatur, non propterea est postquam penitens ab eo plene, & directè fuit absolutus.

Ad quod deseruit etiam exemplum censuræ, vel irregularitatis supra adductum: Nam si petas absolutionem à censura ad cautelam, vel dispensationem irregularitatis ad cautelam, proponendo illi casum, ut dubium, cum tamen certus sis de censura, aut irregularitate, non satisfacis debito tuo: quia non explicas vinculum; propterea est in conscientia tua: Si autem tunc dubius eras, & post obtentam absolutionem, vel dispensationem cognoscas certò, censuram, vel irregularitatem contraxisse, non teneris iam illam amplius explicare, propterea nunc est in conscientia tua: quod idem de voto dicendum videtur.

Dices, si ab initio fuisset certum peccatum in conscientia, debuisses illud ita manifestare: ergo licet excusatus fueris tunc per accidens propter dubium; postea cessante dubio, redit obligatio confitendi, ut certum, quæ prius fuerat per accidens impedita.

Responderetur, idem argumentum fieri posse de censura, & irregularitate: item de peccato illo, quod ut dubium comprehenditur sub illis verbis, *plus, minusve*. Fatendum ergo est, debuisses à principio dici, ut certum fuisset in conscientia: fuisse item impeditam illam obligationem per accidens propter ignorantiam, vel dubium, sed postea non resurgere illam obligationem cessante impedimento: quia iam cessat etiam finis obligationis illius, qui erat obtinere absolutionem directam illius peccati; quod cum iam supponatur directè solutum per claves, non est, cur iterum clavis subijciatur.

Tertiò obijcies, quia circumstantia quælibet per obliuionem debet postea iterum dici, & quidem totum peccatum, si circumstantia sine illo explicari non potest; ergo quando per ignorantiam omittitur certitudo peccati, debet illa manifestari: Magis enim est de substantia peccati certitudo eius, quam alia circumstantia. Hoc etiam argumentum militat contra illum casum, ut constat quare omnes respondere debent, certitudinem non esse circumstantiam, vel aliquid se tenens ex parte ipsius peccati, sed ex parte manifestationis, seu notitiæ: quare in prædicto casu totum peccatum manifestatum est non tali, & tanta manifestatione, quali, & quanta postea